

Коти Ультару

Говард Лавкрафт

Переклад Дарії Кононенко

Відомо, що в Ультарі, котрий за рікою Скей, жодна людина не може вбити кота. І я вірю цьому, коли дивлюся, як кіт муркоче біля вогню. Позаяк він сповнений таємниць і ближчий до того, що людина не може побачити. Кіт — душа прадавнього Єгипту, оповідач казок, що були старими, коли ще квітли міста Офір і Метро. Він кривий володарям джунглів та спадкоємець старих і зловісних таємниць Африки. Сфінкс — двоюрідний родич котам, але кіт походить зі ще давніших часів і знає те, що Сфінкс уже забув.

В Ультарі, перед тим, як міська влада заборонила вбивати котів, жив собі старий орендар із дружиною. Вони обожнювали ловити й убивати сусідських котів. Навіщо робили це — не знаю, звісно, декому не подобаються нічні котячі співи, або те, що коти тихо бродять, де їм заманеться. Але старий зі старою насолоджувалися тим, що ловили котів пастками й убивали їх у своїй хижці. Їй перехожі, які чули це вночі, розуміли, що смерть та була повільна й дуже болісна. Однак місцеві нічого не казали старим — чи тому, що надто огидні в них були обличчя, чи через те, що їхня занедбана хижка стояла десь у тіні дубів, на околиці. Навіть хазяї котів більше боялися тих старих, ніж ненавиділи, й тільки пильнували, щоби чийсь улюбленець чи знаний мишолов не наближався до них. Проте, коли кіт усе-таки зникав, то господар або гірко плакав, або тихо дякував Долі, що це лише кіт, а не його дитина. Бо не знали мешканці Ультару, звідки коти походять.

Одного дня на вузькі бруковані вулиці Ультару заїхав караван крамарів. Не тих, що зазвичай заходили торговими шляхами. Ці люди були смагляві, купували в місцевих яскраві намиста й віщували долю за срібло. Фургони їхні були розмальовані химерними постатями — з тілами людей, але котячими, лев'ячими, баранячими й соколиними головами. А ватаг каравану носив дивну головну пов'язку — з рогами та диском поміж ними.

І був у каравані малий хлопчик, без батька й матері, тільки з чорним кошеням. Чума зробила його сиротою, та кошеня було йому добрим товаришем і розрадою в горі. Тому Менес, як його називали старші в каравані, сміявся значно частіше, ніж плакав, і бавився зі своїм чорним улюбленцем біля розмальованого фургона.

Однак на третій день по приїзді каравану Менес не знайшов свого кошеняти. Й, коли він гірко плакав на базарі, хтось розказав йому про тих старих і про нічні крики. Коли хлопчик це почув, плач його стих, але здійняв він руки до сонця й почав молитися незрозумілою місцевим мовою. Проте городяни дивилися на небо — що довше молився Менес, то дужче хмари ставали подібними на істот, намальованих на фургонах, і кожна була увінчана пов'язкою з рогами та диском посередині.

Караван поїхав із Ультару того-таки вечора, більше їх там не бачили, і разом зі

смаглявими людьми зникли всі коти. Геть усі — великі, малі, білі, чорні, руді, сірі, смугасті. Міський голова, старий Кранон, звинуватив у крадіжці котів смаглявців, які, мовляв, помстилися за вбивство кошеняти Менеса. Але худий Ніт, міський писар, зауважив, що це радше ті старі котовбивці зачарували всіх котів на смерть, бо дуже ненавиділи котячий рід. Тим більше, що малий Атл, син шинкаря, сам бачив, як опівночі всі коти Ультару вишикувалися, мов солдати, в колону по двоє й пішли до тієї хижі, обходячи її по колу. З одного боку, вірити такій малій дитині якось незручно, але ж можна й у того старого спитати, коли він зранку вийде на вулицю.

У гніві й горі полягали мешканці Ультару спати, а на ранок — о диво! — кожен кіт сидів удома, біля вогню, ситий, лискучий, та ще й муркотів преголосно. Й раділи мешканці Ультару з цього. Старий Кранон знову завів про те, що це смаглявці викрали котів, бо вбиті старими коти не поверталися. Однак цілі дві доби коти лише спали та вмивались, не торкаючись навіть найсмачнішої їжі.

Й лише через тиждень помітили, що звечора в тій старій хижі вікна не світяться. А худий Ніт зауважив, що тиждень — це якраз від тієї ночі, як усі коти зникли, а старих і не бачили більше. Наступного тижня міський голова зібрав усю свою хоробрість, ще й узяв із собою коваля Шанга й каменяра Тула як свідків, і пішов до старої хижі. Й, коли вони вибили ветхі двері, то побачили лише два чистісінькі, без жодного шматочка м'яса на них, людські кістяки та декілька жуків по кутках.

І тоді зібралась міська рада, й покликали малого Атла, і розпитали його уважно, й дали йому цукерку. І попитали у свідків, у міського голови, у Ніта-писаря, в Залта-слідчого, в усіх мешканців Ультару — що ж було два тижні тому? Як Менес молився? Яких істот бачили у хмарах? І тоді міська рада зібралася ще раз і ухвалила закон, про який знає будь-хто — від купців у Хатезі до мандрівників у Нірі — в Ультарі, що за рікою Скей, жодна людина не може вбити kota.